

MAGÁNTISZTVISELŐK

LAPJA

ELŐFIZETÉSI DIJ: EGY ÉVRE
60.000 K, FÉLÉVRE 30.000 K.
TELEFON: J. 150-07, J. 150-09

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL: BUDAPEST, VII,
ROTTENBILLER-UTCA 13. SZ.

VI. (XXXII) ÉVF. 6. SZAM.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER

BUDAPEST, 1925 június 1

Vergődés.

A szanálás által leterített magyar gazdasági élet egyre válságosabb helyzetbe kerül. Teljes esztendeje tart már e súlyos megrázkódtatás, mely pénzünk stabilizálásával kezdődött, a konjunktúra futóhomokjára épült tőzsde- és bankvállalatok összeomlásával folytatódott és az egész magyar gazdasági élet aggasztó véresvesztésével, gyöngülésével és hanyatlásával mármár katasztrófa felé vezet. Rekriminálnak ma már nincs helye. Ismerjük a multak bűneit, ezerszer föltártuk és lelepleztük a konjunktúra haszonélvezőinek könnyelmű gazdálkodását, lelkiismeretlen cinizmusát a munkaerővel, a tisztviselők hatalmas tömegével szemben dus profitok idején is gyakorolt lelketlen kizsákmányolását. Számaltanszor elmondottuk és öntudatos kollégáink tömegei nekünk mindenkor igazat adtak, hogy több szociális érzéssel, gazdasági előrelátással, kötelességtudással és felelősségérzettel a reánk szakadt bajok jórésze elkerülhető lett volna. A krízis legyöngült és megtört ellenállóképességű tömegeket talált nálunk Magyarországon és a nagybeteg magyar gazdasági élet talpraállítására ezért oly súlyos feladat.

Tagadhatatlan, hogy a békeszerződés alapjában támadta meg a magyar gazdasági élet eddig egészséges szervezetét. Betegségünk, sajnos, ujkeleti szervi bajokból áll, amelyeket palliatív rendszabályokkal meggyógyítani nem, legföljebb enyhíteni lehet. Ennek az enyhítésnek azonban kesedelem nélkül, haladéktalanul meg kell kezdődnie. Az infláció lázbetegsége elgyöngített bennünket. A nagy lázroham elmúltával a beteg végtelenül kimerültnek, elcsigázottnak érzi magát. Uj, friss vérre van szüksége. Állapota válságos: itt csak vérátömlesztés segít. A kapitalisztikus társadalmi és termelési rend éltető eleme a tőke. Most, amikor szétfolyt sok hamis gazdagság illúziója s ehelyett csödédek s kényszerregezésű pusztítása szánt rajtunk végig, most érezzük csak igazán, milyen szörnyű, szinte elviselhetetlen nálunk a tőkehiány. Ha nem látnók a statisztika csalhatatlan számoszlopaiból, a mérlegek eredményeiből, akkor a gazdasági élet összes területein dolgozó tisztviselőkkollégáink egybevágó jelentéseiből kellene meggyőződnünk arról, hogy mindenütt a legnagyobb pénztelenség uralkodik.

Két tényező együttműködéséből állott ez a válság. Az egyik a kormány gazdasági és adópolitikája. Nincs itt szükség hosszas okfejtésre, minden értelmes és gondolkodó ember tudja, a bőrén érzi, hogy az állami adóprés oly kíméletlen brutalitással szorította össze a kereskedelmi és ipari vállalkozást, leginkább pedig annak munkásait és tisztviselőit, hogy az összeroppanásnak előbb-utóbb be kellett következnie. Tudjuk: az államnak jövedelemre van szüksége. A tisztviselők hatalmas hadseregét fizetni kell, a dologi kiadások mérhetetlen összegeket emésztenek. A bankprés le van pecsételve, egy év óta hozzányulni nem lehet. Adóügyi politikánk ezért a költségvetés bevételi tételeinek kíméletlen, drasztikus fölfokozására törekedett. A nagy buzgalomban, mely nemcsak a fölöslegesnek és nélkülözhetetlennek elvételére irányult, az adófizető polgárság és munkásság ellen indított hajtóvadászat alkalmával konzekvensen elfelejtkeztek arról, hogy az egyensúly megteremtésének van más módja is — a kiadások leszorítása. A kegyetlen tulbuzgalom csakhamar meghozta eredményeit. Husunkba vágott, egzisztenciákat rombolt s így teremtette meg az egyensúly állapotát és érte el, hogy immár hosszú hónapok óta nem kell igénybevenni a külföldi kölcsön előlírnyozott havi részleteit. Félévnél hosszabb ideje paragon hevernek azok a tőkék, melyeket jó kamat és tulontul biztos fedezet mellett a külföld bocsátott a magyar kormány rendelkezésére. Két és félbillió korona hever fölhasználatlanul, két és félszer ezer milliárd áll a Népszövetség főbiztosánál a kormány követelszámláján, igénybevételére nem került sor, mert a gazdasági élet saját egészsége, sőt léte rovdására szanálta az

államháztartást. Amit megjósoltunk, bekövetkezett: az állam szanálása az ipar és kereskedelem sirásójává lett.

Ez így tovább nem mehet. Erzi ezt maga a kormány is, mikor tendenciózus nyilatkozatokban több figyelmet és kíméletet helyez a jövőben kilátásba. Ez ma már nem elég. Tíz hónap szörnyű pusztulása kell, hogy jobb belátásra késztesse a másik döntő tényezőt, a Nemzetek Szövetsége pénzügyi bizottságát is. A fölhasználatlanul heverő 2.500.000 × 1.000.000 koronát azért nem kellett igénybevenni, mert a dolgozók milliói keserves fillérek, véres verejtékek,

számtalan esetben anyagi romlásuk és tönkretetésük árán tömtek be a deficit réseit. Ha most a magyar kormány azzal áll elő Genfben, hogy 50 millió aranykoronát beruházásokra akar fordítani, akármilyen szőrösszivi kapitalisták üljenek is a Népszövetség pénzügyi bizottságában, ha többszörös biztonságot követel is a külföldi tőke tulzott óvatossága, a legkevesebb, amit érdekünkben tehet: megengedi, hogy a magyar dolgozók legalább munkalehetőségben visszakapják azt, amit fölük adóban elvettek. Ezzel talán enyhül valamit a siralmas magyar vergődés.

Junius 28-án fölvatjuk székházunkat!

A kartársi összetartás csodáit művelt. Alig két hónap leforgása alatt 300 millió korona fölé emelkedett az az összeg, amelyet az önzetlen szolidaritás, a lelkes áldozatkészség előteremtett Szövetségünk székháza javára és amint lapunk más helyén látható, ezen összegnek több mint fele már be is folyt Szövetségünk pénztárába. Biztató volt a kezdet, legszebb reményekre jogosító a folytatás, töretlen lendületnek és méltónak kell lenni a befejezésnek. Két hónap alatt Szövetségünk tagjainak egyharmad része tett eleget a kartársi összetartás parancsának és váltotta tetté a jelszót, mely szerint 100.000 koronát 4 részletben mindenki áldozhat a Szövetség otthonára. A gyűjtés és agitáció munkájának nem szabad ellankadnia. Meg vagyunk róla győződve, hogy legalább kétszer ennyi azoknak a kartársaknak és kartársnőknek száma, kiknek nem közömbös a Szövetség otthonának ügye, kik támogatni óhajtanak bennünket nagy és szép vállalkozásunkban. Öszintén be kell vallanunk: a háztételre vonatkozó elhatározásunk nem volt minden kockázat és merészség híján. Figyelembe kellett vennünk a rendkívül súlyos gazdasági helyzetet, az egyre növekvő munkanélküliséget, valamint azt is, hogy egy csekély hiba a számvetésben, a korona frontjának esetleges megingása, vagy más előre nem látott körülmény alkalmas arra, hogy számvetésünk biztonságát megingassa. Bebizonyult azonban, hogy az optimistáknak és reménykedőknek volt igazuk. A Szövetség törzsgárdája olyan fundamentumnak bizonyult, amelyre abszolút biztonsággal lehetett építeni. Székházunk hátrálékos vételárának immár olyan részleteit törlesztjük, amelyek szerződésünk értelmében f. é. október hónapban lettek volna esedékesek és súlyos összegekre rug a folyamatosan levő átalakítási munkákba investált tőke is. Minden összeg, amelyet kartársaink áldozatkészsége székházunkra juttat, nyomban értékes anyaggá alakul át, alkatrészévé válik a „Magántisztviselők Otthona”-nak. Minél nagyobb erővel, minél biztatóbb és szebb anyagi eredménnyel folynak a gyűjtés munkája, annál könnyebben, hamarabb és tökéletesebben tudjuk megvalósítani kitűzött célunkat. Könnyebben, mert a korábbi és nagyobb arányú részfizetések által csökkentjük szerződésileg vállalt terheinket, gyorsabban, mert minden millió, mely az előlírnyozaton fölül befolyik, hozzájárul ahhoz, hogy korábban terhelmentessé tegye házunkat; tökéletesebben, mert kartársaink áldozatkészsége fokozni tudja otthonunk kényelmét, lakályosságát, építészeti és művészeti színvonalát. Az előlírnyozott 400 millió koronához

100 millió korona hiányzik még.

az agitáció további során, de mindenesetre még a nyár folyamán ezt az összeget elő kell teremteni. Nem kell hozzá egyéb, mint a Szövetség 6000 fizető tagja közül

további ezer kartársnak fejenként 100.000 koronás jegyzése,

amelynek befizetésére ugyanugy áll a 4 havi határidő, mint a többi jegyzéseknél történt. Ha kartársaink fele az őszig lerója az áldozatkészség és kötelességtudás adóját,

ez a példa a közömbösek tömegére föltétlenül hatással lesz.

A szövetségi munka megkezdésekor, a kora őszi hónapokban nagyterem, menza, bővített és kiegészített könyvtár, szórakozási lehetőségek, klubhelyiség és 10 értekezleti-és tanfolyamterem áll kartársaink rendelkezésére. Azok, akik az áldozatok hozatala terén addig még hátrálékban volnának, kell, hogy megértésük

az áldozatkész társaik hatalmas teljesítményében rejülő utmutatást

és utólag bár, de mégis kivegyék részüket az Otthon megteremtésének korszakos munkájából.

Kartársnők! Kartársak! Bár az építkezés még nem ért véget és sok minden nyers állapotban van, jöjjetek és nézzétek meg Otthonotokat! Minden tégla, minden cserép, minden berendezési tárgy a tietek, kitaró, áldozatos munkátok eredménye. Merítsetek erőt a multból, lebegjen előttetek multkori és mostani kimutatásainkban szereplő kartársaitok példája.

Jegyeztek a hálalpra,

szólítsátok föl hozzájárulásra ismerőseiteket, kollégáitokat, kérjétek gyűjtő-íveket a pénzbeszedőknél vagy a Szövetség pénztáráról és hassatok oda, hogy a magántisztviselő-társadalomnak e fönnállása óta legnagyobb teljesítménye méltó és emlékezetes legyen!

Vidéki kartársaink életéből.

Május hónapban folytattuk vidéki helyi csoportjaink meglátogatását és az alábbiakban az itt szerzett tapasztalatokról kívánunk beszámolni.

Miként lapunk legutóbbi számában említettük, szegedi kartársainkkal megállapodtunk abban, hogy Kertész Miklós kartárs, Szövetségünk főtitkára május hó 17-én újból meglátogatja a csoportot, s ez alkalommal „A szanálás hatása a magántisztviselő-társadalomra” címen előadást tart. A helyi csoport agilis vezetősége minden elkövetett, hogy a kollégák az előadásról tudomást szerezzenek, a helyi sajtó — amely egyébként az április 19-iki összejövetellel is foglalkozott — kommunikében hívta föl Szeged város magántisztviselőinek figyelmét. Ennek tudható be, hogy a nagy nyári meleg és a szegedi magántisztviselőknek az átlagosnál is nagyobb indolenciája dacára az összejövetelen jóval többen jelentek meg, mint az előző alkalommal.

Kertész kartárs egyórás részletes előadásban fejtegette azokat az okokat, amelyek szükségképpen az ország gazdasági és pénzügyi összeomlására vezettek, vázolta azokat az eltulodásokat, amelyek az infláció következtében különböző társadalmi osztályok vagyoni helyzetében előállottak, s végül megállapította, hogy a szanálásnak az a módja, amelyet nálunk választottak, a gazdasági élet tönkretételére vezet.

A szanálásnak a magántisztviselőkre gyakorolt hatását illetően kiemelte a nagy munkanélküliséget és a fagyosztóképesség megdöbbentő lehanyatlását, amely nemcsak az érdekelt osztályokat fenyegeti pusztulással, de végzetessé válhat a termelő és közvetítő osztályok számára is. Előadását azzal fejezte be, hogy csak az anyagi, szellemi és kulturális szükségletek fokozásával, az igények fölkelésével és

minél tökéletesebb kielégítésével lehet a talpraállást biztosítani, mivel a tapasztalat bizonyossága szerint koplaló kurának még mindig pusztulás volt a vége.

A csoport vezetésével történt megbeszélés szerint lehetőleg már a kora őszi hónapokban nagyszabású programot állítunk össze és mivel addigra a helyiségek kérdését is sikerül nyelbeírni, remélhető, hogy Szeged város tisztviselői mozgalma rövidesen elfoglalja az ország magántisztviselőmozgalmában azt a helyet, amely őt, mint az ország második legnagyobb városát méltán megilleti.

Május 24-én debreceni kartársainkat látogatta meg Kertész kartárs, hogy az ottani viszonyokról és a helyicsoporthoz megérősítésének lehetőségéről tájékozódjon. A hatalmas város tisztviselői mozgalma, amely egy-két évvel ezelőtt indult meg szép lendülettel, időközben különböző okokból, amelyek között nem utolsósorban szerepel a helyiségek kérdés, erősen alacsonyra esett és a helyicsoporthoz mindenestre reorganizációra szorult. A május 24-iki összejövetel voltaképpen csak előzetes megbeszélés volt, amelynek eredménye azonban teljesen kielégítő. A megjelent kollégák komoly munkakészsége és tiszteletreméltó nekibuzdulása reményt nyújt arra, hogy Debrecen város tisztviselőit rövidesen megint kellő számban össze lehet toborozni és a tervbe vett néhány társas összejövetel után a komoly munka is megkezdhető lesz. Szövetségünk elnöksége készséggel hajlandó a debreceni kollégákat a kezdet nehézségein átsegíteni és amennyiben lehetséges, illetve a kartársak körében mutatkozó érdeklődés indokolja. Kertész kartárs június hó folyamán újból meg fogja a csoportot látogatni.

Egyéb vidéki városokban élő kartársaink helyzetéről és mozgalmáról lapunk legközelebbi számában referálunk.

Az alkalmazottak szakszervezeteinek nemzetközi kongresszusa.

Az Alkalmazottak Nemzetközi Szövetsége (Internationaler Bund der Privatangestellten), amelynek Szövetségünk megalakítása óta tagja, folyó évi szeptember havában tartja III. rendes kongresszusát; ezzel kapcsolatosan a nemzetközi titkárságtól, Amsterdamból a következő értesítést kaptuk:

E kongresszusnak az alkalmazotti mozgalom továbbfejlesztése szempontjából igen nagy jelentősége van. A végrehajtóbizottság tagjai az alábbi előadásokat tartják a kongresszuson:

1. „Szakcsoporthoz alakítás.” Előadó: Otto Urban, a Zentralverband der Angestellten, Berlin, elnöke.

2. „Az Alkalmazottak Nemzetközi Szövetségének állásfoglalása a nemzetközi szociálpolitikai törvényhozással szemben.” (Egységes munkajogot vagy külön alkalmazotti törvényeket követelünk?) Előadó: G. J. A. Smit Jr., az „Allgemeene Nederlandsche Bond van Handels- en Kontorbedienden”, Amsterdam, elnöke.

3. „A törvényes nyolcórás munkanap.” Előadó: J. Hallsworth, a „National Union of Distributive and Allied Workers”, Manchester, ipari szakosztályának főtitkára.

4. „Az Alkalmazottak Nemzetközi Szövetségének állásfoglalása az ipari szövetségekkel szemben.” Előadó: G. Buisson, a „Fédération Nationale des Syndicats d'Employés Paris” főtitkára.

5. „A bevándorolt és bennszülött magántisztviselők egyenjóságának biztosítása.” Előadó: Robert Klein, a „Csehszlovák Köz- és Magántisztviselők Szövetsége”, Praha, elnöke.

6. „A kereskedelmi utazók szervezése.” Előadó: Robert Klein, a „Csehszlovák Köz- és Magántisztviselők Szövetsége”, Praha, elnöke.

A nemzetközi kongresszus valószínűleg négy napig tart és egy nappal előtte vagy utána a műszaki, valamint a banktisztviselők szakcsoporthoz külön konferenciákat tartanak.

A technikusok konferenciájának napirendjén a következő előadás szerepel:

„A technikusok szociális és gazdasági helyzete és szervezkedése a különböző államokban.” Előadó: Otto Schweitzer mérnök, a „Bund der Technischen Angestellten und Beamten”, Berlin, ügyvezető titkára.

A banktisztviselők szakcsoporthoz külön konferenciáján a következő referátum szerepel: „A banktisztviselők szociális és gazdasági helyzete és szervezkedése a különböző államokban.” Előadó: H. Allina, a „Reichsverein der Bank- und Sparkassenbeamten Österreichs”, Wien, főtitkára.

A nemzetközi titkárság meghívja a kereskedelmi és irodalmi alkalmazottak, valamint a műszaki tisztviselők valamennyi szervezetét, hogy a nemzetközi kongresszuson, valamint a külön szaktanácskozásokon vegyenek részt. A résztvevő szervezetek a kongresszus megtartása előtt néhány nappal írásban megkapják az összes referátumokat. Azok az egyesületek, amelyek nem tagjai az Alkalmazottak Nemzetközi Szövetségének, vendégek gyanánt jelenhetnek meg a kongresszuson, s ebben az esetben az információ nyomtatványokért 20 hollandi forintot tartoznak fizetni.

Kartársainkat, kartársnőinket valamint Szövetségünk minden igaz barátját szeretettel meghívjuk Rottenbiller-utca 13. szám alatti székházunk június hó 28-án, vasárnap este avatónnepejére. fél 8 órakor tartandó

A Szövetség elnöksége.

A nemzetközi kongresszus egybeesik a dán alkalmazotti szervezet 25 éves jubileumával és a nemzetközi titkárság, valamint a dán kollégák külön is kéri az összes csatlakozott szervezeteket, hogy e nagytisztviselői nemzetközi összejövetelen okvetlenül jelenjenek meg. Szövetségünk, amely becsült tagja az Alkalmazotti Internacionálnak és képviselőjét eddig minden konferenciára kiküldötte, legközelebbi elnökségi ülésén egyiken fog e kérdéssel foglalkozni.

MAGYARORSZÁGI MAGANTISZTVISELŐK SZÖVETSÉGE Székház-akciója

I. sz. kimutatásunkba több hiba csuszott, amit jelen kimutatásunkban igazítottunk helyre.

II. számú kimutatás.

Jegyzett összeg ——— 301,200.000 K
Befolyt összeg ——— 157,839.000 K

Az akcióban résztvevők száma május 27-ig 2137.

Mindenki teljesítse kötelességét!

5.000.000 koronás jegyzés: Salgótarjáni Középbánya Rt. 1.000.000 koronás jegyzés: Pál Gyula, Braun Vilmos, vezérigazgató (Grafski Intézet), Friedmann Jenő, Telefongyár tisztviselői.

600.000 koronás jegyzés: Póssel László cégjegyző (Drasche). 500.000 koronás jegyzés: Róna Gyula, Ferenczi Dénes, Gánti Tibor, Maros Flóra, Grosz és Vidor, Simonyi Ákos, Balás Farkas, Diók Lipót.

400.000 koronás jegyzés: Tiedler Ilonka, Hajnal Lajos, Beck Frigyes, Sauer Mihály, Péterffy Zoltán, Szász György igazgató (Grafski Intézet), Neumann Richárd, Nohauss Miksa, Lantos Elemér, Frank Arnold, Láng Mór.

300.000 koronás jegyzés: Scheumann Béla, Magyar Vasternék és Vaskereskedelmi, Forgó Oszkár, Révész Mihály, Konfektóriumok, Altmann Rezső, Weidmann Laura; Königseder Rezső, Rein Dezső, Buchwald Zsigmond, Király Rudolf, Első Magyar Betűöntő, Fábry Oszkár.

250.000 koronás jegyzés: Róna Zsigmond, Hauser Hugó, Jeremiás Jenő, Klein Ilona, Grosz Elemér, Winkler H. Gyula, Donnerberg Károly.

220.000 koronás jegyzés: Dr. Lukács József. 200.000 koronás jegyzés: Muth Mátyas, Katona Dezső, Stern Szerep, Bossányi Adolf, Dr. Lengyel Márton, Bíró Gyuláné, Weisz Lajos, Schönborg Rudolf, László Márton, Schwarz István, Goldberger Erzsébet, Földes Dezső, Tharos Lipót, Mokry N., Ismann Gyuláné, Rosenfeld Aladár, Reisinger Árpád, Auer József, Elek Jenő, Békei Rezső, Braun Andor, Weinreb Klára, Fábri Piroksa, Mészáros Ferenc, Komár Károly, Horti Károly, Fennicz János, Deutsch Renée, Krakauer Mór, Kern Zsigmond, Tóth és Steiner, Szilágyi Gyula, Klug Géza, Tóth György, Dorn Dezső, Luszt Antal, Kemény Jenő, Takács Imre, Percezl Imre, Schneider Ilona, Strausz Géza, Szalberger Ernő, Inzész Béla, Szabó Lórá, Szabó László, Szabó Károly, Samu, Szabados Ernő, Erdős Sándor, Glanz Irén és Vilma, Tandlich József, László Bertalan, Markovics Nándor, Herczeg Gyula, Szántó Irén, Halász Imre (Viktória-malom), Stecher Simon, Schwarz Sándor, Halász Károly, Bajcsik József.

150.000 koronás jegyzés: Kurz György, Rajki Sándor, Deutsch Adolf, Kisgyörgy Elemér, Laender Blanka, Drexler Jenőné, Deutsch Zoltán, Grünhut Béla, Orova Bertalan, Szvacsina Mária.

100.000 koronás jegyzés: Szekrényessy Béla, Róth Mór, Neubauer Armin, Gottlieb Sári, Gállovich Lajosné, Kafka Sámuel, Weisz Árpád, Háber Ernő, Boroczky Béla, Benedek Imre, Rónai József, Kertész Aladár, Lukács Irén, Tóth Gyula, Klein Jenő, Barta Gáspár, Winkmann Imre, Földes Imre, Lebovits Dóra, Szemes Ferenc, Ehrenfest H., Glaser Mór, Váradi Géza, Rosenbaum Rudolf, Bruni Stella, Márkus Józsefné, Iványi Istvánné, Kiss Roland, Faragó Károly, Sándor Armin és neje, Berger Imre, Polnsek Lajos, Bircbauer Károly, Dósy Andor, Kollay János, Kálmán Mihály, Stern Jenő, Szabó Károlyné, Bata Teréz, Herczeg László, Somló Károly, Weiser Zoltáné, Knotek Alajosné, Klein József, Gutfreund Aladár, Aczél Béla, Kallós Armin, Kisteleki Jenő, Vajda Gyula, Traub Margit, Radnai Vilmos, Schwarz Henrik, Róna Alfréd, Major László, Radványi Jakab, Szűcs Béla, Wilcsok Árpád, Farkas Ferenc, Senyei Manó, Strassburger Irma, Koopmann Dörök, Riesz Dezső, Fürst Sándor, Volontér István, Fűr Károly, Friedmann Anna, Fodor József, Glück Pál, Barna Sándor, Barna Andor, Sándor Jenő, Varga Ferenc, Dallos Ede, Karvaly Sándor, Goldstein Leó, Teller Mór, Koritz Ilona, Weisz István, Hübsch Alfréd, Gelber László, Galambos Jenő, Erdős Ferenc, Klein Imre, Glanz N., Schönfeld Lajos, Feldmann Aladár, Paschka Lipót, Fodor Gyula, Schwarz József, Kemény István, Ovári Lajos, Krausz Béla, Szántó Dezső, Boglár Lajos, Barta Aladár, Dräger Dezső, Reltzer Pál, Lisnovszky N., Pápai László, Varga Aladár, Szentes Sándor, Füschi Salamon, Redlich Zoltán, Nográdi Salamon, Berger Nándor, Neufeld Pál, Róth Zsigmond, Blumenthal Márton, Schwarz Miklós, Reisman Rezső, Fantó József, Glasner Sarolta, Geller Ilonka, Fürst Marcell, Grünhut Ilonka, Koch Margit, Wittenberger István, Vajda Ferenc, Szabó Rózi, Szabó Ilona, Rákosi Dezső, Lugmayer Irén, Ricsák Erzsébet, Kovács Lajos Pál, Szántó József, Csukonyi Mihály, Czobor Antal, Rác Béla, Gottesmann Renée, Herczeg Vilmos, Lajos Kálmán, Nagy Imre, Goldberger Mihály, Margittai Lipótné, Kádár István, Hitessey Artur, Imre E. Ferenc, Kollmann Ilona, Wilhelm Antal, Prezits Irén, Krausz Ilona, Dr. Steiger Gyula, Horvát Endre, Drexler Zsigmond, Szántó Dezső, Kohn István, Szántó Imre, Graf Sándor, Robitsk Jenő, Bokodi László, Láng Endre, Pauz Mátyas, Dobreczeni Árpád, Schwarz Jenő, Molnár Antal, Előd Lajos, Sebők Zoltán, Róth Klára, Fuchs Anna, Aulich Izidor, Liederer Ottó, Lukács László, Pródny Kató, Pászti Milán, Herzfeld Erzsébet, Komlós Géza, Kerekes Elvira, Bergström, Mártonné, Weisz Anna, Benedikt Ottó, Kellner Béla, Sándor Ignác, Kallós Erzsébet, Róth Kornélia, Popper Henrik, Schweyer Nándor, Serényi Gyula, Gross Lony, Zelkóvits Szerén, Szigei Pál, Hay Ella, Szilárd Árpád, Hanz Jolán, Halász Gyula, Geiger Imre, Porjesz Aranka, Pliška Viktória, Vidor Ernő, Sándor Gyula, Firkó Julia, Skita Károly, Tolnay Ferenc, Székely Miksa, Blumenthal Márk, Blau Vilmos, Lajos Kálmán, Kerekes Menyhért, Grünfeld Ilona, Korda Béla, Sarkadi Ferenc, Gyarmathy Annikó, Drucker Mór és Fia, Győri Textilművek, Wiener Ignác, Kalmár Anna, Berger József, Beragi Armin, Lindenfeld Antal, Demeter R., Nagy I. Gyula, Bárdos Ferenc, Mader Rezső, Lőrincz Irén, Kasperek Margit, Koffler Károly, Bauer Sándor, Tóth Kálmán, Krausz Sándor, Kálmán Árpád, Freund Klári, Zsámboky Gyula, Gábor Jenő, Solner György, Tolnay Ida, Dávid Lajos, Löwinger Hugó, Klein Arnold, Reiner Jenő, Rottmann Imre, Schwirb Aladár, Müller Mihály, Kóvári Ferenc, Székely Imre, Bartal Klára, Kornis Paula, Koritska Adolf, Schön Pál, Andrasovszky Géza, Weisz Sándor, Emmerling Ferenc, Klausner János, Kálmán Dezső, Konrád Emma, Gerő Ignác, Szilágyi Rózi, Ipoly Géza, Ungár Géza, Sipos Adolf, Hahn Gyula, Selinger Odón, Radó Imre, Herczeg Dezső, Guttmann Sándor, Agh Lajos, Bárány László, Győri Sándor, Ákos Géza, Balassa Henrik, Dávid Domokos, Vezér Jenő, Kallós Géza, Deutsch Imre, Klein Henrik, Horovitz Gyula, Ungár Ferenc, Hegedüs Gyula, Fleischer Ferenc, Teller Kálmán, Gyene Erzsébet, Deutsch Géza, Dévai Olga, Fodor Gyula, Hecker Gyula, Tarján Piroksa, Tuskovits Imre, Bernát Jenő, Boér Béla, Rubasch Ilona, Róza Elemér, Melzer Jenő, Ullmann Károly, Suszter József, Kovács Gyula, Jean Albert, Binzer Ferenc, Spitzer Ervin, Sefosik Károly, Dömölky Margit, Selzer Jolán, Hadnagy Béla, Diszberger Ilona, Gerhard Dóra, Birczer Miklós, Pók Gábor, Miskolczy Ferenc, Kollár István, Kohn Ilona, Schlesinger Ida, Kurz Jolán, Ujhelyi Manó, Fischer Henrik, Ormay Imre, Kara Zoltánné, Weisz Mihály, Tavi Tibor, Tavi Tiborné, Gold Zsigmond, Weisz Sándor, Szvetics Lenke, Moskovics Béla, Schlesinger Dezsőné, özv. Hofmann Emilné, Sebők Béla, Franek Artur, Szántó Miklós, Werner László, Selzer Margit, Kemény Sámuel, Bolyo Mária, Knöfler Sándor, Birczer Gyuláné, Vezér Sándor, Kovács Margit, Pinkoczer Teréz, Pók József, Hofmann Károly, Müller György, Blonder Teri, Klein Rózi, Prager Árpád, Klein István, Vidor Lajos, Löwysohn Samu, Schneider Ernő, Glück Vilmosné, Fentinger László, Kaufmann Tibor, Lefkóvits Márkus, Hóitash Siegfried, Markfeld Béla, Hirschler Jakab, Czitrom Gyuláné, Liziska Etel, Schalla Alajos, Achs Ilona, Janicsk Ferenc, Locke István, Bojcsik József, Molnár Andás, Dénes Imre, Leitner Rezső, Kovács Zoltán, Taub Teréz, Jakobi Benő, Dembitz Regina, Fésűs Zoltán, Hegedüs György, Staubach Teréz, Thurn Irén, Petrover Dóra, Parizsek Károly, Szilágyi Elek, Apor Leó, Aszódi Miklós, Domokos Lajos, Strausz Béla, Grosz Teréz, Bräutigam József, Both Béla, Kelemen Sándor, Meyer Boriska, Gerő Sándor, Pintér Mária, Pinter Lajos, Schvarz Ilonka, Freibauer Nándor, Marossy Károly, Sion Anna, Hofmann Lenke, Vértés Imre, Sonnenschein Mária, Milók Sándor, Oblath Jenő, Kovács Zsigmond, Teplán Rózi, Unger Gyula, Fleischmann Márton, Majling Ilona, Szinai Mariska, Földes Odón, Háber Frida, Hackauf Vilma, Tobak Anna, Molnár Lajosné, Zalabek Otília, Farkas Ilona, Neuwolner Adolf, Schreiner Emil, Wolkenstein Alfréd, Biemenschütz István, Grosz Gyula, Lasky Regina, Rusoszlav Róza, Czinn Margit, Künster Jenő, Petrók Károly, Schenk Aladár, Taub Margit, Puskás József, Weimann Ottó, Braun Armin, Bauer Leóné, Vida Gizella, Neumann Ferenc, Gál Benő, Birczberger Ferenc, Moravcsik Irma, Tanczer Odón, Bergl Gyula, Gulst Vilma, Huszlikcsa Károly, Kern Lajos, Kiss József, Petrovics Károlyné, Winkler Erzsébet, Halmos Imre, Kureczak Nándor, Borza Margit, Radó Sándor, Biringer Géza, Halmos Jenőné, Reisz Pál, Góncsi Pál, Krieger Lajos, Zonfaly Rezső, Enges Janka, Farkas József, Schreiber Miklós, Madaras Gábor, Madaras Gáborné, Herczegh Kálmán, Simkovits Sándor, Jozefovics Sári, Horváth Matild, Buzási Sándor, Rosenberg Lujza, Deutsch Gizé, Id. Nedelkovic István, Nemes Gyula, Brück Irén, Friedmann Margit, Schwarz Márton, Goldschläger N., Sievers Klára, Mauer János, Hajdu József, Rosta Ernő, Steiner Ernő, Handl József, Geiger Rezső, Fischer Miksa, Biró Henrik, Hofmann Aladár, Tiedler Zsigmond, Hanus Ferenc, Grös József, Jahn Angéla, Krón József, Váradi Bózló, Steinhof Károly, Esz Ferenc, Zaborzky Pál, Dr. Lorincz Aladár, Mucsy Irma, Sipos Andor, Szántó László, Deutsch Antal, Fűredy Zoltán, Zucker József, Özv. Vass Edéné, Kun Jolán, Zucker Rózi, Szabó József, Mayer Marietta, Weisz Sándor, Kardos Artur, Agoston Lajos, Soukup Antal, Algai Ignác, Halász Imre, Schlecht Gusztáv, Diamant Rezső, Boros Albert, Lányi Béla, Leicht Olga, Karácsonyi Erzsébet, Dr. Szilágyi Ferencné, Ehrenfeld Jenőné, Csetz Emilné, Mittelmann Sámuel, Maliner József, Mnozik Karola, Pollák Alfréd, Bolgár Géza, Somogyi Janka, Turi Armin, Dénes Leó, Márkus Odón, Róza Mária, K. Havas Erzsébet, Zoltán Gyula, Friedmann Illus, Fenk Agoston, Biró Adolf, Kenyeres Gyula, Horváth Mihály, Eggenhoffer Pál, Háberl Gyula, Mislav Károly, Klein Elza, Stiglitz Agost, Lindmayer Ferenc, Reisinger Janka, Reisinger Aranka, Erdős Lajos, Wessely Paula, Zetenyi Ibolya, Kovács Károly, Szamos Pál, Husz Jakab, Fischer Irma, Filler Ferenc, Staubach Etel, Heller József, Friedmann Károly, Kovács Sándorné, Rauch Róza, Fehér Hermin, Spiller Sándor, Bolgár Miksa, Büchler Andrienne, Schleier József, Balassa Károly, Ehrlich Ernőné, Kardos Sándor, Bartha Endre, Vámos Mór, Fenyves Gyula, Fábry Ferencné, Schalla Paula, Truxa Anna, Papp Mihály, Schmittmann László, Müller Károly, Bervei Géza, Schmittmann Gusztáv, Krivasio Mario, Starek Géza, Ipoly Alfréd, Pichler Ede, Müller József, Frits István, Böhm József, Létrav István, Ascher Lajos, Vidor Imre, Lázár Pál, Janosovszky József, Kolb Jánosné, Hahn Viktor, Schwarz Ignác, Székely Vilmos, Málnai Lajos, Nagy Nándor, Füst József, Pogány József, Liebllich Ignác, Vágó Aladár, Neubauer Odón, Kékény Sándor, Farkas Alajos, Molnár Lipót, Kolozs Adél, Herskovics Ignác, Lichtmann N., Grünfeld Armin, Garai Fülöp, Hajdu Ilaszter, Kerekes Irén, Lipovszky Tivadar, Mátyas Károly, Vajda kes Irén, Lipovszky Károly, Károly Károly, Vajda Alfréd, Moravetz János, Kávássy Kató, Groszner Gyula, Neumann Ernő, Frankl L. Ferenc, Dunkl Károly, Klein Jolán, Kovács Imre, Urbán Antal, dr. Kalger László, Rajna Emil, Deutsch Klára, Hartmann Boriska, Halmos Gergely, Nereshaimer Nelly, Deutsch Sári, Fischer Margit, Schmidinger Irma, Magyar Cukorgyártó Bizottságának Ügyvivősege, Szántó Gyula, Eker Armin, Wollner Simon, Radó Kálmán, Glasner Sarolta, Fischer Katica, Róna Mihály, Széchenyi Gizé, Gonda Artur, Kis Anikó, Darvas Nándor, Márkus Endre, dr. Erney Mihály, Borbély Ferenc, Spitzer Klári, Drexler Sándorné, Vértés Borbély, Máhrer Erzsébet, Szak Andor, Zimmermann Steli, Schwinmer Ferenc, Klein Árpád, Reichenfeld Aranka, Schlänger Lehel, Schwarz Miklós, László Simon, Kafka Pál, Kertész Imre, Tili Dezső, Boros Lajos, Gärtner László, Varju Gusztávné, Deutsch Tivadar, Takács Sándor, Bruckner Olga, Grünberger Adolf, Munnier Ferencné, Quittner Aranka, Adám László, Csiba Teréz, Hahn Margit, Nador Jenő, Sándor Béla, Vízvázy Piri, dr. Révész Lajos, Kardos Imre, Schiller Irén, Magyar Emilné, dr. Schick Frigyes, Földes Elemér, Szamek Ottó, Kovács Sándor, Fűrth Mór, Bach Frigyes, Horváth Ilona, Erdős János, Hoffmann Ottó, Patal Vilma, Gerencsér Béla, Szalai Lajosné, Vértés Jenő, Friedenthal Imre, Morócz Ilonka, özv. Magyar Emilné, Garai Piroksa, Fehér Dezső, Stern Margit, Kupka Izabella, Ezer Alajos, Wertheimer Elise, Brandstein Erzsébet, Hoffmann Salamon, Ries Ernő, Neu Ferenc, Wehly Rudolf, Kellert Andor, Schilling László, Frank László, Freuder József, dr. Turcsányi Oszkár, Kohn Jenő, Salgó Imre, Boskovits Odón, Gál Ilonka, Földi Imre, Kiss Erzsébet, Neumann Erzsébet, Vámos Erzsébet, Auerbach Jenő, Scherz Tibor, özv. dr. Schlesinger Mór, Polgár Andor, Feuer József, Ába Sándor, Kauni Sándor, Jucker Lipót, Ipper Ignác, Schatz Tivadar, Lichtenstein Ernő, Hajós József, Ormay Mihály, özv. Vidor Béla, Dénes Mór, Balog Vilmos, Farkas Dezső, Löwy László, Fischer Géza, Kovács József, Gara Imre.

Junius 14-én a Természetbarátok hajókirándulása Visegrádra! Jöjjetek el mindannyian!

Megelőzni!

A társadalom problémái közül a társadalmi betegségek gyógyítása és megelőzése vár talán legsürgősebb megoldásra. A tüdővész és vérbaj terjedése, különösen a háború után oly fenyegető méreteket ölt, mely szinte kipusztítással fenyegeti a társadalmat. Tudjuk, mik lennének e két pusztító epidémia hatásos ellen-szerei, megelőzői. Tiszta, levegős, kertes lakások, egészséges munkahelyek, rövid munkaidő, kiadós táplálkozás, a nemi életnek viszszerelése természetes korlátai közé, a korai családalapítás lehetővé tételével.

Nem az utopiák világába tartozó dolgok ezek, mégis a mai társadalmi berendezkedés megváltozása kellene hozzá, hogy mindez megvalósulhasson. De addig nem lehet várni. Míg társadalmi mozgalom elősegíti a helyzet megváltoztatását, míg a gazdasági mozgalom igyekszik kiverkedni a nagyobb darab kenyereket és a rövidebb munkaidőt, addig egy másik eddig alig figyelembe vett ága a tömegmozgalomnak arra törekszik, hogy aktív beavatkozással mérsékelje a társadalmi betegségek pusztító hatását. A tömegmozgalomnak ez az ága: a tömegsport, a munkásport. Nem azokra a sportokra gondolunk, amely vasárnaponként az emberek tízezreit csalja a poros tribünökre, hanem arra, amelynek a dolgozók tízezreit kellene kivinnie a szabad levegőre.

A turistaság művelésének minél eredményesebbé tételéhez szükséges, hogy ottont teremtsünk kint a hegyek között is. Ottont, ahol kartársaink a rossz idő ellen védelmet találjanak, ahol eltölthetik vasárnapjaikat, esetleg nyári szabadságukat is, ahol nincsenek rákényszerítve az alkoholra, ahol mindig barátságos, meleg fogadtatásra találjanak. A turistamenedékház jelentősége túlnő a szűk sportszemponton. A turistamenedékháznak az aktív szociál-higiéna egyik alapkövévé kell válnia. S ha ma nem is tudunk üdülőtelepet létesíteni a hegyek közt, miként az a nyugati kultúrállamok alkalmazottainak már megvan, az első fölépült menedékház meg fogja teremteni nálunk is annak lehetőségét.

A Természetbarátok Turista Egyesülete ennek a célnak szolgálatába állította minden energiáját. Eddig mintegy 2000 munkást — fizikait és szellemi egyaránt — toborzott zászlója alá, de az egyesület nem ezeket, tízezreket akar kivinni a szabadba, hogy a turistaság és a szabadtéri sportok igazi fajvédő, ember- és társadalomjavító hatása minél nagyobb mértékben érvényesüljön. Hogy e céljának jól megfelelhessen, hogy a tömegsportot előmozdító beruházásokat eszközölhessen, házakat építhessen, támogatásra van szüksége az egyesületnek, amit csak egy helyről várhat, a dolgozóktól.

Az egyesület — tagjai aldozatkezségéből — telket vásárolt a főváros közelében, hogy ott menedékházat építsen s elvégezte a szükséges földmunkát is. De az építkezéshez pénz kell, sok pénz. Ennek előteremtésére az egyesület hajókirándulást rendez junius 14-én Visegrádra, amelyen nemcsak szórakozásról gondoskodik az egyesület, de a Visegrádon rendezendő háromirányú kirándulással a turistaélettel, annak kellemességeivel és szépségeivel is megismereti a résztvevőket. Ennek a kirándulásnak sikerétől függ, vajjon gazdagodik-e a magyar munkásmozgalom egy kulturalkotással? S e kirándulás sikere attól függ, vajjon a dolgozó, kereső kartársaink és kartársak megértik-e azt a fontosságot, amellyel a létesítendő menedékház és azon keresztül a turista- és az egyetemes munkásportmozgalom a mai nemzedék megmentése és a jövő generáció jobba, életképesebbé tétele szempontjából bir s támogatják-e ezt a mozgalmat oly mértékben, mint ahogy erre az alkalmazottak, a dolgozók jövője szempontjából szükség van.

Kartársaink! Kartársak!

Lépjünk be minél tömegesebben az egyesületbe, hogy főnti cél mielőbb megvalósítható legyen. Ki a szabadba!

Junius 7: Napfürdőző kirándulás a Buda-kalászi Dunapart. I. Találkozás reggel 7-kor Pálffy-téren. II. Találkozás reggel 7-kor. Utiköltség 21.000 korona.

Junius 14: Társashajókirándulás különhajón Visegrádra. Indulás reggel 8-kor Petőfi-téri hajóállomásról. Utiköltség 40.000 korona. Jegyek a Szövetségben és a pénzeszedőknél.

Junius 21: Napfürdőző kirándulás a Buda-kalászi Dunapart. I. Találkozás reggel 7-kor Pálffy-téren. II. Találkozás reggel 7-kor. Utiköltség 21.000 korona. Csatlakozás a Ferencvárosi osztály monstrekirándulásához. III. Részletes program a Népszavában.

Junius 28: Munkás Dalosszövetség monstrekirándulása a Népszigetre. Találkozás reggel 7-kor a Berliini-téren. Utiköltség 21.000 korona részvételi díjjal együtt.

Junius 29: Napfürdőző kirándulás a Buda-kalászi Dunapart. Találkozás mint a junius 7-iki kirándulásnál.

Szürke levelek.

Tisztelt Cégfőnök Ur!

Már két hete megirtam ezt a levelet, de nem tudtam kézbesíteni Önnel, mert nincs szerencsém ismerni jelenlegi tartózkodási helyét. Ugy gondoltam tehát, a legmegfelelőbb formát választom ezúttal, hogy soraimat eljuttassam Nagyságodhoz.

Elsősorban becsánatot kell kérnem, amiért bizonyára nagyon elfoglalt idejéből e levéllel néhány percet elrabolok. Bár — ismétlem — nem tudom jelenlegi tartózkodási helyét s nem ismerem mostani munkásságát, mindazonáltal meg vagyok győződve, hogy agilis és kiválóan mozgékony személyisége most is tulontul van munkával elhalmozva, sőt nem találom valószínűnek, hogy valahol megboldogult cégünkhöz hasonló nagyarányú és hatalmas vállalatot gründol.

Előjáróban, mint hü tisztviselője arról kell beszámolnom, hogy mióta vállalatunk csödbe ment és Ön a meglévő értékekkel nyomtalanul eltűnt a fővárosból, iróddinkba olyan egyének járnak, akik legkevésbé sem respektálják az Ön általam nagyrabecsült személyiségét. Nagyságodnak lakályosan berendezett főnöki szobájából épp a napokban hurcolták el — minden tiltakozásom ellenére — azon csodaszép börgarnitúrát, melyet annakidején fardhatatlan és buzgó tözsdei tevékenységének eredményéből méltóztatott vásárolni. Ugyisint nem kímélték ezek az emberek a később vett nagy Mednyánszky-képet, sem a padlót borító pazar szamirnaszönyveget, értékes butorokat stb.

Mindent csak azért közlöm, hogy hanasulyozzam egyuttal legnagyobb fölháborodásomat és ellenzésemet e botrányos vandálizmussal szemben. Amit ezek az urak állítanak, hogy mindez a szédítő fényűzés és káprázatos luxus csupán a hitelezők meglevesztésére szolgált, természetesen nálam hitelt nem talál. En nagyon jól ismerem Nagyságod gazdálkodását, amely nemhogy fényűző nem volt, hanem néha a legszűkebb takarékoság határáig ment.

Visszaemlékezem 10 év előttré, amidőn nagyrabecsült cégéhez beléptem és Ön fényes karriert ígért vállalatánál. Már akkor is előre látóan és bölcsen kijelentette, hogy egyelőre nagy fizetés nem ad, mert nem akarja a cég reabilitálását tulzottan megterhelni. Pedig akkor háború volt és a csodás konjunktúráknak Ön egyik legszenvedélyesebb kihalásolója volt. Nagyságod nem volt ugyan fellábra béna — mint e sorok írója — még sem sikerült magát a hadsereg kötelekébe fölvetetni. Ugy vélte tehát, hogy a hazának leginkább oly módon szolgálhat, ha az élelmicikkeket összegyűjti, elraktározza s egy alkalmas időben bocsátja a közönség rendelkezésére.

En ebben az időben léptem b. szolgálatába s habár láttam eme vállalkozásnak tüneményes hasznát, mégis készséggel koncedáltam Főnök ur főntemlített nyilatkozatát és megelégedtem a minimális fizetéssel is.

Azóta éve kmultak el: telek, lenge tavaszok, napsütéses nyarak, zimankós ősziök pergek le gyors egymásutánban. Ön a lényegesebb fizetésemelési kérelmeket példára méltó hidegvérrel utasította mindenkor vissza. A korona zuhanása idején több ízben megkísértem fizetésemelést kérni. Kénytelen voltam ezt tenni, mert havifizetésem a hó végén rendszerint felért, mint a hó elején. Ön annakidején jóvialdian megnyugtatót, mondván: hogy az ügy megoldásáról gondolkozni fog. Tömegek munkája, nagyarányú koncepciói, természetesen elfeledtettk Önnel ezt a csekélységet és én nem tartottam ildorúsnak ezzel zavarni. Mikor egy év múltán ismét előállottam ugyanezen kéressel, Ön a következőket mondta:

— Ma mindenki tözsdezik. A tisztviselők sem a fizetésükből élnek, hanem a tözsdejatekből...

Jöndulatu tandcsát megfogadtam, aminek eredményeképp nemsokára legdiszkrétebb ruhadarabjaimtól is megválni kényyszerültem. Főnök ur saszeme azonban bessz idején is új üzletágot fedezett föl. Arukat vett hiteltbe, amelyeket aztán féláron készpénzért eladott. Ebben az időben ismét voltam bátor fizetésemelési kéressel előállni. Ön akkor bizonyára kissé ideges volt és kijelentette, hogy minden újjára kaphat ezer tisztviselőt...

Minthogy pedig Főnök ur három hét előtt hirtelen és váratlanul távozott, elmulasztotta fizetésemelést kiutalni. A csödhitelezők közé úymódon minket, tisztviselőket is becsatoltak és ígérték, hogy a csödtömegből elsősorban mi nyerünk kielégitést.

Tíz évnek — amit együtt töltöttünk — ime ez a mérlege, eredménye. Ön minden konjunktúrában megtalálta számítást, a nyomor szőzójában is. En minden konjunktúránt át szerényen, igények nélkül dolgoztam az Ön érdekében. Ön láncos volt, hazárdul tözsdezt, csalt, sikkasztott; én koplaltam és könyveltem. Most ön talán valahol az Azur-partokon üdül

vagy új pénzszerzési lehetőségeket ragad meg, e sorok írója csödhitelezővé avanzsált s fillér nélkül itt áll az ékhalál előtt. Es mégis minden szimpátia az Öné, minden újság az Ön katasztrófáját harsondzza. Rólam megint megfeledekzeltek...

Isten vele Cégfőnök ur...

Halász Ferenc.

Az eszperantó térhódítása.

A párisi nemzetközi konferencián a tudományos, kereskedelmi és ipari élet kitünőségei foglaltak állást az eszperantó mellett. Szövetségünk eszperantista csoportja a konferencián.

Egyelőre még nem kaptuk meg a részletes tudósítást, csak szűkszavú közlésekből tudjuk, hogy Párisban, a május közepén megtartott nemzetközi konferencián az eszperantónak tudományos, kereskedelmi és ipari élet nemzetközi érintkezésben való bevezetése mellett foglalt állást. Igen nagy érdeklődés nyilvánult meg ezen nagyfontosságú konferencia iránt, minek bizonyítéka az, hogy 32 különféle nemzet és 155 kereskedelmi kamara képviselői vettek azon részt. Több mint 2000 ember jelenlétében nyitotta meg a „Sorbonne” nagytermében Charles Richet, a francia Akadémia tagja. A konferencia iránt a vendéglátó francia kereskedelmi testületeken kívül a tudományos és politikai élet kiválóságai is a legmelegebb érdeklődést tanúsították. Daniel Bertholet, az Akadémia tagja tartott előadást az „Eszperantó és a tudomány”-ról. A kereskedelmi konferencián Monsieur Léonard, a kereskedelmi miniszter államtitkára elnököl, aki a konferenciát követő banketten eszperantó nyelven beszélve, jelentette be, hogy a kereskedelmi minisztérium fölismerte az eszperantó hasznosságát és a posta legközelebbi nemzetközi értekezletén a maga részéről javasolni fogja az eszperantó bevezetését a nemzetközi táviratoknál is.

A kereskedelmi konferencián tették jelentést arról a nemzetközi kísérletről is, amelyet egyidejűleg különböző országokban folytattak. Egyidőben kezdtek tanfolyamokat teljesen kezdők részére különböző országokban és 25 lecke után egyidőben fejezték be azokat. A tanfolyamok végzett hallgatói levelezést kezdtek egymással, ezzel bizonyítván, hogy rövid ideig tartó tanulás képesé teszi a teljesen kezdőket is arra, hogy kereskedelmi levelezést folytasson. A külföldön nagy érdeklődés nyilvánult meg ezen tanfolyamok iránt. Előljárt Németország, ahol Rudolf Mosse hatalmas újságvállalata támogatja teljes erejével az eszperantó ügyét. A fölhívásra Berlinben közel 150-en jelentkeztek, s ezek közül a legalkalmasabb 25-öt választották ki a kísérleti tanfolyam hallgatóiul. Természetesen ilyen szelektálás lehetősége mellett a berlini tanfolyam kiváló eredményeket ért el. A két legjobban végzett hallgatót a Rudolf Mosse-cég a saját költségére küldte ki a párisi konferenciára.

Magyarországon nem akadt kereskedelmi testület, mely vállalta volna ily tanfolyam védnökségét, illetve megrendezését. Az utolsó pillanatban, látva a nagy részvétlenséget, s fölismerve a kérdés nagy fontosságát, a Szövetségünknek még ifjú, a Magyarországi Eszperantista Munkások Egyesületéhez tartozó csoportja vállalta ezen földadat megoldását. Megrendezték a tanfolyamot, melyre 21 hallgató jelentkezett. Kabók Ferenc kartárs vezette a tanfolyamot, aki nagy ambícióval s odaadással foglalkozott hallgatóival. A tanfolyamot 12-en hallgatták végig s ez az eredmény — a tanfolyamok átlagos eredményeinek figyelembevételével — nagyon szépnek mondható. Sajnos, ezek a tanfolyamok nagyon későn kezdődtek meg általában, úgyhogy a nemzetközi konferencián még a végleges eredményekről jelentést tenni nem is igen lehetett. A mi tanfolyamunk hallgatói is megkezdtek a levelezést külföldi kollégáikkal, de a konferencia megkezdéséig még válaszok nem érkeztek be. A tanfolyamunk eredményének bejelentésére és képviselőletünkre a Párisban tartózkodó munkás-eszper-

A Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége 1925 junius hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel, a Szövetség VII. Rottenbiller-utca 13. szám alatti székházában

rendkívül küldöttközgyűlést

tart a következő napirenddel:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. A Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetségével való fuzió.
3. Esetleges indítványok.

rantistát, Major Józsefet kértük föl, akinek megbízólevelét Balkányi Pál vitte el, aki a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és a Budapesti Nemzetközi Vásár képviselőjében vett részt a konferencián. Érdeklődéssel várjuk a konferenciáról szóló részletes tudósításokat.

Eszperantisták figyelmébe!

Kezdő tanfolyamokat óhajtnak nyitni Szövetségünkben (VII, Rottenbiller-utca 13.) július hó elején. Az előadásokat hétköznap esténként tartanók. Érdeklődők sürgősen jelentkezzenek előjegyzés végett Sándor kartársnál, mert az érdeklődéstől függ a tanfolyam megindítása. A Magyarországi Eszperantista Munkások Egyesületének XIV. (magantiszviselői) csoportja vezetősége június hó 4-én, csütörtökön este 7 órakor ülést tart Rottenbiller-utca 13. sz. alatt.

Íróasztalok Kis páriái...

A rossz konjunktúra alig érintette cégünket. Egész héten át gyönyörű üzleteket csináltunk, folytak be a nehéz milliók, fizették a tüneményes adókat, amiknek adminisztrációja nem csekély munkát jelentett. Egy hideg, télutói napon aztán jelentette gazdám, hogy elutazik. Közvetlen hangja még visszacseng fülemben:

— Elutazom Olaszországba — mondta — és önöket arra kérem, hogy fokozottabb lendülettel, nagyobb odaadással dolgozzanak távollétem néhány hete alatt. Önök mindössze ketten vannak irodámban és jól tudhatják, hogy úgy tekintem tisztviselőmet, mintha családomban lennének. És mivel jó apa vagyok, nem szeretném, ha családomban valamilyen hiányt szenvednének. Ezért — fokozottabb és eredményesebb munkájuk reményében — fölelelem személyenként 500.000 koronával fizetésüket.

Gazdám másnap robogó gyorsvonat röpi-tette Itáliá verőfényes földje felé. Mi, akik itt maradtunk — töprengtünk egy kicsit főnökünk eddigi szokatlan bőkezűségén, de aztán eszünkbe jutott az ígéret:

— Fokozottabb munka reményében... és lendült a munka, röpiült a toll, teltek a könyvelési árkusok. Meg akartuk mutatni gazdánk-nak, hogy nem hiába emelte föl fizetésünket! Az itáliai ut bizony sokba került. Mikor főnököm hazajött, első dolga volt a megyedévi bilancot megtekinteni. A mérleg adóügyi szempontból ugyan kissé kellemetlenül nagy nyereséget mutatott, de ez most mégis mosolyra derítette gazdámot.

A sásonnak azonban vége volt és bekövetkezett az, amit nem várt senki: a cég egyik adósa fizetése képtelen lett. Gazdám észre vette, hogy a veszteség egy részét pótolni kell. Kitűnő ideája támadt. „Van két tisztviselőm” — gondolta — „akik igen gavallérosan vannak fizetve: itt lehet csinálni valamit!” (Békebeli fizetésünknek felét kapjuk). „Másként is úgy segítették a bajokon, hogy B-listát csináltak. Mivel nekem két tisztviselőmre okvetlenül szükségem van: B-listára teszem a fizetésük egy részét...”

Gazdám másnap a következőket mondta: — Nyár van, ilyenkor a szakmában kevés a forgalom, bevétel nincs és így kénytelen vagyunk fizetéseiket egy-egy millióval csökkenteni...

A szempillák megrezentek egy percére, az arckok belélapadtak. Mondani szerettünk volna valamit és megmagyarázni a főnök urnak, hogy talán kissé túlgavallérosan vette vissza a két hó előtt adott fizetésemelést: ötszáz ezer korona helyett egy milliót.

De nem szóltunk semmit. Kicsit gondolkodtunk rajta, kicsit keserű lett a szájunk íze: éreztük, hogy gyöngék, tehetetlenek vagyunk. ... Aztán sercent a toll, kattogott az írógép, dolgoztunk tovább, mi az íróasztalok hangtalan páriái. (—)

A Biztosítási Tisztviselők Országos Szövetsége 1925. évi június hó 28-án, vasárnap délelőtt 9 órakor, a Magyarországi Magantiszviselők Szövetsége VII, Rottenbiller-utca 13. szám alatti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre ezennel meghívja a tagokat a vezetőség.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A Szövetség feloszlásának kimondása és a Magyarországi Magantiszviselők Szövetségével való fuzió elhatározása.
2. A vagyon fölötti intézkedés.
3. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen joga van minden tagnak megjelenni, aki tagdíjhátralékban nincs.

Lárma, demagógia és kollégialitás.

A „Magánalkalmazott” június elseji lapszáma példátlan módon mar bele név említése nélkül Szövetségünkbe, illetve annak megbízás alapján eljár funkcionáriusába. Az uszontig ismert betegsegélyezési tréfa legújabb fejleménye az, hogy a népjóléti minisztérium megijedve az érdekeltek tiltakozásától, valamint a pénztárak kétségbeesésétől, olyan magyarázatot adott rendelkezésével, amellyel egyszerűen azt mondja ki, hogy a 2000. sz. M. E. rendelet kibocsátása fölösleges volt, mert hiszen a hirhadt rendelet 1. §-ában önként vagy önkéntesen továbbfizetőként „alkalmazottakról” volt szó, viszont a 8.400.000 koronás eddigi önkéntes biztosítás önálló, segédnélküli kisiparosokra stb. szólt.

Nekünk azonban az egész kérdésben nem a népjóléti miniszter mosakodó magyarázata, hanem az eredmény a fontos. Nem így a KAOSZ-nak, amely esztendő óta azon munkálkodik: hogyan lehetne testvérszervezete, a MMSZ orra alá borsot törni. Ezt tették a „Népszava” első cikkét cáfoló kisdéd hírközlésben, ahol a *cim-előzártsón kívül záróakkordul leszógezték azt is, hogy a KAOSZ mindenkor céltudatos munkát folytatott a biztosítási értékhatár stb. eltörléséért. A sorok között olvasó (kartársaink között pedig akadnak ilyenek) megállapíthatta ebből, hogy ki volt az, aki nem folytatott céltudatos és tervszerű munkát, tudniillik Szövetségünk.*

Meg kell végre e helyen is állapítani, hogy minden szervezeti sovizmustól függetlenül, mi voltunk azok, akik memorandumokban, kongresszuson, nagygyűléseken (amelyek mind-egyikén a KAOSZ részvételét megtagadta) ezt a kérdést dlatandónak szövegnek tartottuk.

Az erre a híreszkére következő nyilatkozatunk már nyíltan kifejezése annak, hogy *inkollégialitásnak* tartjuk a KAOSZ bármilybőre bujtott megjegyzéseit. Időközben a betegsegélyezési viharok elcsitultak, és *mindnyájunk őszinte öröme a KAOSZ-nak lett igazsága. Az igazságban lévő fél lojalitásban a KAOSZ június 1-én megjelenő lapjában a következőket írja:*

„A miniszteri válaszból foglaltak azt bizonyítják, hogy komoly, jól előkészített munkával több és jobb eredményt lehet elérni, mint a sokszor fölösleges, sőt egyenesen a kívánt céllal ellenkező eredményeket hozó nagy tármával.”

A lap másik helyén: „Majd ismerteti a betegsegélyezés tárgyában indított akcióit, a Népszava cikkeit, a miniszterhez küldött beadványt és az arra kapott választ, amelyből kiderül, hogy a vezetőségünk álláspontja volt helyes és az indokolatlan és alaptalan támadás visszazáll, azokra, akik *demagógoskodni akkor is tudnak, ha az okosság a hallgatást parancsolja.*”

E két idézet sajnálatos módon bizonyítja, hogy a KAOSZ-ban ismét azok kerekedtek fölül, kiknek kedvük és érdekeik ellenére van a Szövetségünkkel való jó egyetértés. Mi a durvasági versenyben a KAOSZ-t nem óhajtuk követni, ami pedig az eredményeket illeti, utalunk taglétszámunkra, évi jelentésünkre, egész eddigi munkásságunkra és az *elfogultalan szemléletre* bizzuk a tanulság levonását.

Ilyen előzmények sem fogják visszariasztani azonban attól, hogy az alkalmazotti egység útját őrje és újra meg ne kíséreljük. Az eredménytelenségért azok vállalják a felelősséget, akik a cikkeik és határozati javaslatok belső igazat külső durvasággal akarják pótolni.

HIREK

Magyarországi Magantiszviselők Szövetsége központi helyiségei: Budapest, VII, Rottenbiller-utca 13. Hivatalos órák: délelőtt 9—1 és délután 4—7 óra között.

Könyvtárunk újból megnyitása még e hónapban megtörténik. Kartársainkat június hó 15-én fogjuk értesíteni a Népszava útján a megnyitásról.

Szövetségünk zenekara szervezés alatt áll, sőt a házatató-ünnepségen már szerepelni is fog. Kérjük a bármely hangszerezen játszó kartársakat, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek fölvétel céljából a Szövetség irodájában.

Kedvezményes fogorvosi rendelés. Tagjaink részére az alább felsorolt fogorvosok lényeges kedvezményt nyújtanak utalványaink alapján. Utalványok a pénztárnál és pénzbeszédőnkél kaphatók:

Dr. F. Veszprémi Olga, VI, Liszt Ferenc-tér 4. II. em. 3. Rendel. délután 3—6-ig.

Dr. Lajta Márkus, VI, Podmaniczky-utca 9. II. em. 16. Rendel. délután 2—6-ig.

Dr. Genesi Eugénia, IX, Ferenc-körút 43. Rendel. délután 3—6-ig.

Dr. Balás Lajos, VIII, Baross-utca 32. Rendel. délután 3—6-ig.

Uj helyiségeink átépítésének befejeztéig a könyvtár és az étkezdé szünetel; a Szövetség minden más intézménye rendesen működik.

Telefonjaink számai továbbra is megmaradtak (József 150—07 és József 150—09).

A kivitt könyveket kellemetlenségek elkerülése céljából okvetlen kérjük vissza. Nyilván tartási osztályunk veszi azokat át.

Jogi osztályunk hivatalos órája szerda kivételével minden nap este 1/2—1/8 óra között van.

Vidéki csoportjaink májusi elszámolása: Felsőgalla 3.786.000 K, 180 drb bélyeg, Miskolc 2.605.800 K, 311 drb bélyeg, Pécs 500.000 K, Salgótarján 214.000 K, 7 drb bélyeg, Selyp 156.000 K, 5 drb bélyeg, Szeged 274.000 K, 15 drb bélyeg, Szuhakáll 560.640 K, 39 drb bélyeg, Szuhakáll 237.000 K, 6 drb bélyeg. Nem számolt el Ujpest.

Farkas Antal: Kísértetek. Regény. A Népszava-könyvkereskedés kiadása. Ára szervezett munkásoknak 25.000 K. Farkas Antal régóta szívbe zártta már a magyar dolgozó munkásság. Mindnyájan szeretjük apró írásait, melyekben soha ki nem apadó keserűség humorral a mai rendszer ezernyi bűnét és fogyatékosságát teszi neveltségessé és sőt gondjaink közben is elmosolyodunk, ha valamelyik falusi tudósítása szemünk elé kerül. A neveltségessé öl és az időtlen időkre kitervelt intézmények gyalogságát Róka Tóni komikuma sokszor tisztábban veti elé, mint sok nehézkes tanulmány. Uj regényében, a Kísértetekben más oldalról lép elé a méltán kedvelt író. Falusi történet ez, egy tanyai tanító élettörténete, de ebbe az élettörténetbe bele van szorítva a háboru előtti magyar falu egész élete, minden öröme és minden szomorúsága. Egy sor hétköznapiak tetsző eseményt beszél el benne művészi elrendezéssel, úgy hogy ha semmi másért, ezért a regényéért külön hely illet meg legkiválóbb, ilyen tárgyakat földolgozó prózairóink mellett. A humor olyan, mint Gárdonyi Gézáé volt legjobb éveiben, vagy még inkább a nagy angol elbeszélő, Dickensé, az a humor, amely a sziv nemesebb érzéseit pengeti meg bennünk, csupa hűsből, vérből való alakjai annyira lélettel teljesekek, mint Möriz Zsigmond parasztjai, elbeszélése olyan józsi, mint Mikszáthé, vagy a táblalíró Eötvös Károlyé, akikhez amugy semmi kapcsolata sincsen. Tisztán folyó, lendületes történet a Kísértetek és olvasása közben akaratlanul is pipacsos alföldi rónán képzel magát az ember, hol magásra fölrepül a pacsrta, muskális házak tűnnek föl rajta és emberek, derék, kurzustól, kiszagadprogramtól még meg nem maszlagolt parasztok, csöndesen élik a maguk háboru előtti életét. A háboru előtti magyar faluba vezet el bennünket az író, abba a korbba, amelyben mindannyian benne voltunk, amely, tudjuk, nem volt minden bajtól mentes, de azért összehasonlíthatatlanul különb volt a mai időknél. Pompás, igazi Farkas Antal-féle figurák hosszú sora vonul föl előttünk. Delivid, a kurátor uram, a kis Zsuzsa, az álbaróid vidéki primadonna, a lecsúzott zseftriflu, a derék tiszteletes, a vidéki kizsákmányoló min-tája: Pelikán és a szépséges földesur kisasszony, a regény főhősnője. És az egész könyvön valami különös, szavakba nehezen foglalható kedvesség és szeretetreméltóság önlük végig. A könyv a Szövetségben kapható.

Kertész Miklós: A nemzetköziség útja. (Munkáskönyvtár 45. száma). A Népszava-könyvkereskedés kiadása. A szakszervezetekbe tömörült munkásság bizonyonnyal jól ismeri saját szervezeteinek fölépítését, munkásságát és azokat a személyeket, akik bizalmából a szakszervezet munkáját irányítják. Aki a dolgok viteléhez közelebb áll, azt is tudni fogja, hogy minden magyarországi szakszervezet a Magyarországi Szakszervezeti Tanács kötelékébe tartozik, innen kap támogatást, ha arra rászorul, ezen keresztül érintkeznek a többi szervezettel és innen kér alapvető és az egész munkásság sorsára kiható kérdésekben utmutatást és tanácsot. Azt azonban már sokkal kevesebben tudják, hogy minden ország Szakszervezeti Tanácsát, vagy más hasonló célu alakulását egy nagy nemzetközi szervezet, az Amsterdamban székelő Szakszervezeti Internacionále fogja össze és így az ő kötelessége a világ munkásságának leg-főbb irányítása. Aki csak egy kicsit gondolkodik a kérdéseken, rögtön tisztán fogja látni, hogy ennek a részünkre legnagyobb tekintélyű nemzetközi szervnek, a Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének működése egészen más területeken mozog, mint az egyes országok központjaiból. Csak a nagy, egyetemes kérdések érdekelhetik, csak ezekben hallathatja súlyos szavát. Ilyen kérdések különösen az utolsó öt esztendő háboru által földült gazdasági életének hatása alatt merültek föl. Ilyen volt mindenkéltől az újjáépítés, a leromlott Európa gazdasági talpraállításának problémája, az állásfoglalás a militarizmus, a katonai diktatúrák háboruelőkészítő szelleme ellen, az orosz kérdés, a világbéke problémája, a nyolcórás munkanapért folytatott harc stb. Az öntudatos munkás jóleső érzéssel kell, hogy lássa, hogy mindezekben a kérdésekben leg-főbb nemzetközi szerve a később helyesnek bizonyult utat járta. Kell, hogy erőt merítsen igaza tudata felől és kell, hogy ismerje ennek a szervezetnek minden munkásságát. Ezt a kötelességet pompás tájékoztató könyviti meg. A Népszava kiadásában a Munkáskönyvtár legújabb száma „A nemzetköziség útja” címmel, melyhez Jászai elvtárs, a Szakszervezeti Tanács titkára írt előszót. A közel 300 oldalas Szakszervezeti Tanács képtel adja a Szakszervezeti Internacionále legutolsó ötesztendői működésének a elolvasása nyomán az a fölemelő érzés támad mindezen szervezett pronyomán, hogy az Internacionále, amelyik a háboru előtt letárban, hogy az Internacionále, amelyik a háboru előtt fűzött reményeket, most a legjobb uton van ahhoz, hogy komoly világhatalom legyen. A független kongresszusok hal-olvasó megtalálja az összes nemzetközi kongresszusok határozatait, melyek ugyszólván kivétel nélkül közelről érdeklilik a magyar munkásságot is s így a könyv már ezen körülmények fogva is hasznos utmutató nemcsak a szervezett munkásság, hanem annak vezetői részére is. Az élvezetes összefoglaló mű ára szervezett munkásoknak 45.000 korona.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kertész Miklós. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII, Rottenbiller-utca 13.

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.